

ZEVENDE AFDEELING.
Van de
P O E D E R S.

Purgerende Poeders.

Diasena Montagnana.

℞ Fol. Senæ mund. *unc. duas.*
Cremoris Tartari, *unc. sem.*
Sem. Fœniculi dulcis, *drach. duas.*
Macis,
Cinamomi,
Salis gemmæ. *aa drach. unam.*
F. Pulvis.

Dryft alle zuure en galagtige vogten uit, en doet bequamelyk purgeren, tot een dragme en vier scrupels ingegeven.

Metkt dat de *Crem. tart.*, en *Sal gemma* alleen gevreven werden, en daar na onder de andere Poederen gemengt.

Diacurbith cum Rhabarbaro.

℞ Turbith. gummofi,
Hermodactylorum, *die niet gevormt zyn.*
Rhabarbari electi, *aa unc. unam,*
Scammonii pp. *unc. unam.*
Santali albi, rubri,
Zingiberis,

Flor.

Flor. violarum, aa drach. un & sem.

Mastiches, Cinamomi,

Sem. Anisi,

Croci Britannici, aa drach. sem.

M. F. Pulvis.

De *Scammon*, *Mastix* en *Saffraan*, werden elk alleen gestooten, en by d'andere Poeders gemengt.

Dit Poeder purgeert het vuur en waterige vogten: is goed in alle loop, voornamentlyk in de kinderen, met wat Syroop van *Rhabarber* gemengt.

Men geeft die tot een drachme en vier schrupel, alleen of elders anders ondergemengt.

Hier a simplicis Galeni.

Aloës Socotorinæ lucidæ, drach. centum.

Cinamomi,

Ligni Aloës,

Rad. Afari,

Spicæ Nardi Indicæ,

Croci,

Mastiches, aa drach. sex.

De *Aloë*, *Mastix* en *Crocus* elks alleen gevreven zynde, werden onder de andere Poeders gemengt.

De kragten syn in het *Electuarium de Hiera* beschreven.

Dosis tot een dragme.

F

PUL

PULVERES AROMATICI.

Aromaticus Rosaceus Gabrielis

Rosar. rubr. drach. quindecim.

Glycyrrizæ drach. septem.

Cinamomi, drach. quinque.

Ligni Aldes,

Stantali citrini, aa drach. tres.

Gummi Arabici,

Tragacanthi,

Macis,

Caryophyllorum, aa drach. duas & sem.

Spicæ Nardi Indicæ,

Nucis Moschatæ,

Cardamomi minoris,

Galangæ, aa drach. unam.

F. Pulvis.

Dit is een bequaam Poeder in de verswakte maag, helpt de vertering der spyse bevorderen, stilt het walgen en braken, en verdryft de winden.

Dosis tot een drachme.

Diacalaminthes.

Herb. Calaminthæ Montanæ,

Origani, Pulegii,

Sem. Petroselinii Macedonici,

Vulgaris.

Seseleos, aa drach. duas.

Ligustici, unc. unam.

Apii,

Apii.

Cimarum Thymi, aa *unc. sem.*

Piperis nigri *unc. unam.*

M. F. Pulvis.

Zy verdryft alle taye slymige vogten, verdryft de winden en den hik, looft de pisse en de stonden.

Dosis een dragme.

Diagalanga Mesua.

ꝑ. Ligni Aloës,

Rad. Galange, aa *drach. sex.*

Calami Aromatici,

Zingiberis,

Cinamomi, Macis,

Caryophyllorum,

Piperis albi, longi,

Cor. Arantiorum exter.

Citriorum exter.

Sem. Cumini.

Levistici; aa *anderhalf drachmæ.*

Anisi, Apii,

Cardamomi minoris.

Carei, Fœniculi,

Herb. Calaminthæ,

Menthæ gedroogt,

Spicæ Indicæ, aa *drach. unam.*

F. Pulvis.

Dit Poeder is goet in alle verkoude Magen; daar slymen en winden zyn: tempert alle zuirigheden, en leelyke oprupfingen.

F 2

Do.

Dosis tot een dragme en 4 of 5 scrupels.

Diaireos simplex.

℞. Rad. Iridis Florentinæ *unc. sem.*

Sacchari canti albi.

Pulv. Diatragacanthi frigid.

aa drach. duas.

M. F. Pulvis.

Dit Poeder wert gebruikt in alle sinkingen die op de borst in de verkoudheden vallen, heerse keel, hoeft en diergelyke : doet ook de ragchels ligtelyk voortkomen.

De dosis is als boven.

Dialacca major.

℞. Laccæ pp.

Rhabarbari,

Schœnanthi, *drach. tres.*

Rad. Aristolochiæ rotundæ.

Afari, Costi.

Gentianæ.

Rubiæ tinctorum.

Spicæ Nardi Indicæ.

Cassia lignæ.

Cinamomi, Croci.

Herb. Sabinæ, Hyssopi.

Succi Absinthii condensati.

Eupatorii aq. condensati.

Amygdalarum amar.

Sem.

Sem. Ammiol. Anisi.

Apii, Fæniculi.

Bdellij. Mastiches.

Myrrhæ, aa *anderhalf drach.*

Piperis.

Zingiberis, aa *drach. unam.*

F. Pulvis.

Het ontstopt alle verstoppingen, en knoets
geswellen, verwekt de stonden, en maakt
eengoed bloed. Is besonderlyk goed in de
lever siekten en milt, maakt een goede
maag.

De *Dosis* is als voren.

Diamargariton Frigidus.

ꝑ. Margat. splend. *drach. tres.*

Ligni Aloës.

Santali, citrini rubri.

Cinamomi.

Papav. albi. Sem. quat. frig. min.

Bacc. Myrti.

Flor. Buglossæ.

Nymphææ.

Rosarum rubr.

Violarum.

Cornu cervi crudi, voor Os cordis

Cervi.

Rasuræ Eboris, aa *drach. unam.*

Corëlli albi.

rubri, aa *drach. sem.*

F. Pulvis.

F 3.

Dis

Dit Poeder is versterkende in alle heete ziekten, is goed voor de qualykten, tering, hoeft, en longe ziekten.

Dosis is als boven.

Diambra Mesuei.

℞. Rad. Doronici Romani.

Galangæ.

Cinamomi.

Caryophyllorum.

Nucis Moschatæ, Macis.

Fol. Lauri, voor Malabathrum, aa drach.

tres.

Zingiberis, anderhalf drach.

Ligni Aloës,

Santali citrini.

Cardamomi minoris.

Piperis longi, aa drach. duas.

Spicæ Nardi Indicæ.

Ambraë griseæ, aa drach. unam.

F. Pulvis.

Herstelt de geesten, en doet de slappe lighamen nieuwe kragten krygen: is het hooft dienstig, geneest de vallende ziekten, hoeftswymel, als ook de slymigè en windige maag.

Dosis als voren.

Dianthos Nicolai.

℞. Flor. Rorism arini *unc. unam.*

R.

Rosarum rubr.

Violarum.

Rad. Glycyrrhizæ, *drach. sex.*

Galangæ, Zedoariæ.

Zingiberis.

Ligni Aloës, Cinamomi.

Caryophyllorum.

Nucis Moschatæ, Macis.

Spicæ Indicæ.

Sem. Anethi, Anisi.

Cardamomi minoris, *aa scrup.*

quatuor.

F. Pulvis.

Dit Poeder vervrolykt alle droetgeestige
lyuden, versterkt de geesten en de hersenen
verdryft de flauwten en slappigheden.

Dosis als boven.

Diarrhodon Abbatis.

℞. Rosar. rubr. *dry lood.*

Santali albi,

rubri, *aa drach. duas & sem.*

Xyloaloës.

Gummi Arabici.

Tragacanthi.

Spodii ex ebore, *aa scrup. duas.*

Rad. Afari.

Rhabarbari.

Spicæ Indicæ.

Cinamomi.

Croci.

F 4

Cary:

Caryophyllorum.

Fruct. Berberorum.

Sem. Acetosæ, Anisi.

Cardamomi minoris,

Endiviæ, Fœniculi.

Lactuæ, Ocimi.

Portulacæ, Scarriolæ.

Succi Glyzyrhibæ.

Mattiches aa *serup. unam.*

Cornu Cervi ctudi.

Margarit. alb. aa *serup. sem.*

F. Pulvis.

De kragten en dosjs zyn als in de *Species Aromatica Rosacea* gesegt is.

Diatragacanthi Frigidus.

æ. Gummi Tragacanthi albi.

Arabici vermiculati, *drach. duas.*

et *sem.*

Amyli, *drach. unam.*

Rad. Glycyrrhizæ rosæ.

Sem. Citruli, Cucumeris.

Cucurbitæ.

sem.

Melonum mundatorum, aa *drach.*

Sacchari canti albi *drach. sex.*

F. Pulvis.

Hier werdt geen groote quantiteit voorgeschreven, om dat de zaden, dry maanden oud zynde rans en van een; quaade smaak werden, en 't is beter dat men al d'andere Poeders mede in mindere quantiteit maakt; want

want men die gemeenlyk heel oud in d'Apotheken vind, en by gevolg onkrachtig, onnut en schadelyk voor zieken.

Zy werd gebruikt in alle qualen van de borst en long, voornamentlyk indien daar grote hitte by is, 't is goed in hoest, zyde-wee, teering, heesheid, overmatige dorst en diergelyke.

Diatrion Santalon Nicolai.

- ℞. Santali albi, citrini, rubri,
Rosarum rubrarum.
Sacchari canti albi.
Sem. Lactuæ.
Portulacæ.
Scariolæ, aa *drach. tres.*
Rhabarbari.
Spolii ex ebore.
Succi Glycyrrhiæ aa *drach. duas & sem.*
Gummi Arabici.
Tragacanthi.
Amyli, aa *drach. unam & sem.*
F. Pulvis.

De kragten en gifte siet in *Diarrhodon Abatis.*

Pulvis Liberans.

- Boli Armenæ veræ, *drach. sem.*
Rad. Tormentillæ, *drach. duas.*
Sem. Acetosæ.

F 5

C2

Van de welriekende Poeders.

Cardui Benedicti, Citri.

Coriandri, pp.

Endiviæ.

Rutæ, aa drach. unam & sem.

Santali albi, citrini, rubti.

Rad. Dictamni albæ, aa drach. unam.

Caryophyllatæ, voor Behen.

Doronici Romani.

Zedoariæ.

Ligni Aloës.

Cassie lignæ.

Cinamomi.

Cardamomi minoris.

Florum Buglossæ.

Croc, Macis.

Nymphææ, Ros. rubr.

Margaritarum.

Coralli albi, rubri.

Succini.

Hyacinthi.

Granati.

Rasuræ Eboris.

Cornu Cervi.

Spodii ex ebore usto.

Folliculorum Serici crudi concisorum,

aa drach. sem.

F. Pulvis.

Dicgebruikt men in alle besmettelyke siekten, doet sweeten en van de Pest verhoeden, dos is een drachme.

Pulvis Nephriticus.

- ℞. Ligni Nephritici veri.
Rad. Glycyrrhizæ rasæ.
Nucleorum Perficorum, aa *unc. unam.*
Sem, Milii Solis.
Saxifragiæ, aa *unc. sem.*
Apii, Carci.
Dauci, Fœniculi.
Genistæ, Lappe maj.
Levestici.
Petroselini Macædonici.
Sileris Montani.
Urticæ Romanæ.
Rad. Afari.
Zingiberis, *drach. duas.*
Spicæ Indicæ,
Ligni Sassafras.
Schœnanthi, Succini.
Oculorum Cancri, aa *drach unam & sem.*
Lapidis Prunellæ.
Tartari vitriol, aa *drach duas & sem.*
M. F. Pulvis.

Dit Poeder is goed om alle slym en sand
der nieren en blaas af te dryven.

Dosis een drachm.

CHYMISCHE POEDEREN.

Cremor Tartari.

Neemt gepoederde witte rinsche Wynsteen, die sommige reifen afgewassen is, soo veel gy wilt, kookt die op een sagt vuurtjen in een verglaasden pot, tot dat 'er zig een dun velletjen boven op verthoont, welk met een houten spaantjen moet afgeligt werden, en op een kládpapier gedroogt, en gestooten zynde in een fles bewaard.

Is goed tegen alle soute, galagtige en slymige vogten uit te dryven, opend alle verstoptheden, maakt de buyk week. *Dosis* tot een dragme of twee.

CrySTALLI Tartari.

Neemt gepoederde witte rinsche Wynsteen, die eenige reifen gewassen is, soo veel als gy begeert, laatse met het water opkoken: gietse door, setse s'nagts in de koude, so sullen de krysfallen aan de zyden van de Pot blyven hangen, welke gy sult veranderen en droogen,

Kragten, Gebruik en gitte is als voren.

Tartarum Vitriolarum.

Neemt *Oleum Tartari* die *per deliquium* gemaakt,

maakt en gefiltreert is, so veel gy wilt, doet die in een wyde fles of verglaasde kom, drupt daar allengskens half so veel *Olei Vitrioli* in, soosal het terstond in een witagtige stoffe terneer gestooten werden, het overige vogt sult gy dan op een sagt vuurtjen uitdampen, tot de droogte van sout, en bewaren het.

Men noemt dat middel om syn groote deugden een *Panacea*, en werd veel in steen en graveel gebruikt; alle swavelige, galagtige, slymige en scheurbuikige vogten werden daar door getempert; beneemt alle verstoppingen, en verdryft de koorfen, geneest de geeflugt, slaapziekten, waterlugt, maakt honger, doet de stonden voortkomen, en brengt een nieuwe gestinge in 't bloed.

Dosis van ses grein tot een half en heele scrupel.

Flores Sulphuris.

Neemt geele *Swavel*, (levende is beter) die van haar vuiligheid gesuivert is, so veel als gy begeert, doetse in een sublimeerpot, en sublimeertle in 't Sand. Siet de figuur van een sublimeerpot in de Chymi van *Doctor Blankaart*, 't welk ook met twee Potten op elkander te setten kan geschieden.

De bloem is goed in de qualen der borst en longe, geneest de schurfs en ruidigheid.

F z

des

des huids; is goed om alle wonden, so uiterlyk als innerlyk, te heelen; verdryft de jigt, voet en hand euvel, langduurige siekten, doet fraaitjes sweeten.

Dosis van een half scrupel tot een dragme.

Lapis Prunella.

Neemt een goed deel *Salpeter* stukken, laat die in een kroes smelten en gloeyen, werpt dan, allenxkens een weinig *Flor. Sulphuris*, tot dat de *Salpeeter* van syn onsuiverheid gereinigt is, en soo klaar als water is. Gietse dan in een koperbekken, soo sal deselve komen te stollen; of men schept die uit met de ketel van een *Tabakspyp*, en men laat het zelve in droppelen op een steen vallen, so staat het clierlyker in uw glas: dog sommige koken de selve wa het uitgieten in schoon water, om in krystallen te doen schieten: die men dan in heet water smelt, en door een kladpapier laat lopen, en op een koude plaats te krytallizeren set, dat sy dan wederom in een kroes smelten, en met swavel suiveren, 't welk zy ten minsten tot dry reizen herdoen. Werd ook *Sal Prunella*, *Nitrum Fixum*, *Nitrum tubulatum*, *Purificatum*, *CrySTALLUM Minerale* &c. gehoemt.

Men gebruikte in koorfen, dorst, droge mond, bange hitte; opend de ingewanden, dootsayd de slymige en taye vogten, brengt alle zoute vogten ten onder; dood
de

de wormen, belet eenigzints het voort teelen.

Dosis van ses grein tot een dragme.

Magisterium Corallorum.

Margaritarum.

Oculorum Cancrici.

Neemt Coral, Paarden, Kreeftoogen, &c. een once, laate seer fijn gestooten zyn, doet se in een wyd glas, giet daar over gedistilleerden edik soo veel genoeg is, of ontrent twee of dry vingers hoog, soo sullen sy terstond opbruisen: het opbruisen gedaen zynde, sult het klare vogt afgieten, en filtreren het door een kladpapier: het welk men in een Porceleine schotel of ander verglaasde kom laat uitdampen, roerende het somtyds met een houten spatel eens om, tot 'er een wit Poeder op de grond blyft: 't welk men weder in *Aqua Boraginis* afwast, filtreert en uitdampt.

Sommige druppen by de gesmolte gesteenten, wanneer se gefiltreert zyn, den *Liquor Tartari*, en dan sijnkt een wit Poeder op de grond, welk vergadert en afgesoet zynde, gedroogt en bewaart werd.

Alle de Magisterien van gesteenten in 't geeneeraal zyn meest om het zuur ten onder te brengen, en by gevolg het bloed behoorlyk te doen gesten: Maar in 't bysonder stoppen de Coralen: de Peerlen segt men het

het hert te sterken, en de Kreeftoogen de Pis af te dryven, en 'tgeronnebloed te verdunnen.

---

*Mercurius Precipitatus
Rubrus.*

℞. Argenti vivi, part. unam.

Aquæ fortis, part. duas.

Doetse t'samen in een flesjen, en laatsē in heet sant sagjes uitdampen, neemt dan uw massa daar uit, vryt die in een mortier, doetse in een Panneken, en rookt het selve op een sterker vuur nog meerder uit, geduurig omroerende, tot dat de selve te degen rood is.

De selve dient om alle wonden en tweeren te suiveren. en het overtollige vlees dood te byten. Het doet sterk braken, doet quylen, geneest de pokken, schurft. lasery, dood de luifen, op het hoofd gestroit.

Dosis van 4. 5. tot 6. grein.

Sal Absinthii.

Cardui Benedicti.

Fabarum &c.

De gedroogde kruiden brand men tot een witte asche: waar over men warm water giet om de sountigheid uit te trekken, welke loog men filtreert, en op een sag vuurtjen.

tjen uitdamp, tot een sout : welk, indien men het tuiver wil hebben, weder kan solveren, filtreren en uitdampen.

Alle de souden uit assche gemaakt, behouden weinig van de kragten der Kruiden daarse uit gemaakt zyn. Doen meest alle sweetdryven, brengen alle zuure vogten ten onder, en daarom in de koorfen seer goed.

Dosis van ses grein tot een scrupel.

AGSTE AFDEELING.

Van de Trochiscen.

Agaricus Trochiscatus.

NEemt het Poeder van dry oncen witte en ligte *Agaricus*, maakt hier met *Canari wyn*, in welke twee drachmen *Gember* syn geweikt, *Trochisci* van.

Sy doen alle slym en taye vogten uit het lyf purgeeren tot een drachme ingegeven.

Trochisci albi Rhasis, of
Sief album.

℞. *Ceruffæ* met *Rooswater* gewassen
drach. decem.

Amyli, *drach. quat.*

Gum-